Europos Komisija

YOUrope FOR Youth

#EUnarrative

DEBATAI APIE EUROPĄ 15–18 METŲ ŽMONĖMS

KAS TAI IR KAM TAI SKIRTA?

Šiame pranešime pasiūlytos rekomendacijos, kaip organizuoti ir vesti debatus tarp 15–18-mečių su Europos Sąjunga ir jos ateitimi susijusiomis temomis. Veikla yra skirta jaunimui, norinčiam su bendraamžiais pradėti diskusijas apie Europą arba turintiems dalyvauti klasės debatuose mokykloje.

KODĖL?

Debatų metu jaunimas gali struktūrizuotai aptarti Europos ateitį. Debatų metu jaunimas dalijasi nuomonėmis apie ES, daugiau sužino apie jos darbus ir galimybes proceso metu. Debatai ugdo kritinio mąstymo įgūdžius, kadangi jaunimas idėjas išbando tarp bendraamžių saugioje, kontroliuojamoje aplinkoje, o ne „laukinių vakarų“ taisyklėmis pagrįstuose socialiniuose tinkluose. Moksliniai tyrimai rodo, kad jaunimas savo mintimis ir nuomonėmis nori prisidėti prie Europos ateities. Debatų metu jie gali kalbėtis svarbiomis temomis, pareikšti nuomonę ES lygiu ir taip formuoti pačios Europos ateitį.

KOKIOMIS TEMOMIS DISKUTUOTI?

Proceso tikslas šioje amžiaus grupėje yra paskatinti reikšti požiūrį ir ugdyti kritinį mąstymą bendresniais, įžanginiais klausimais: kas yra ES? Ką ji daro? Kodėl ji yra svarbi? Kiek tai aktualu man, mano šeimai ir mano šaliai? Kur glūdi jos ateitis? Kodėl man tai svarbu? Todėl debatams gali labiau tikti bendresni klausimai arba temos, pvz.:

> **Europa atveria (arba ne) galimybes visiems** – Argumentai „už“ gali apimti mainus dalyvaujant programoje „Erasmus+“, mokyklų porinius projektus, judėjimo laisvę, dėl kurios turizmas tampa paprastesnis, Europos solidarumo korpusą ir pan. Argumentai „prieš“ gali apimti kalbos barjerus, sudėtingą prieigą žmonėms kaimiškose vietovėse, institucijų žargoną, trukdantį suprasti, ir pan.

> **Europa keičia (nekeičia) padėtį** – Argumentai „už“ apima ES veiksmus dėl klimato pokyčių, tarptinklinio ryšio mokesčių panaikinimą, maisto saugą, plėtros pagalbą ir pan. Argumentai „prieš“ apima mažėjančią įtaką naujame globalizuotame pasaulyje, faktą, kad nevyksta jokie tikri pokyčiai, darantys įtaką žmonių kasdieniam gyvenimui, ir tai, kad pokyčius įgyvendina nacionalinės valstybės, o ne ES.

> **Ką man reiškia Europa?** – Argumentus „už“ pateikianti pusė gali remtis teigiamomis emocijomis / jausmais (pvz., laisvė keliauti, studijuoti ir dirbti bet kurioje ES vietoje, bendros vertybės, sauga, didesnė įtaka pasaulyje), tuo tarpu kita pusė gali išvardyti trūkumus (pvz., nutolusios institucijos, ignoravimas, biurokratija).

Švietimas, jaunimas, sportas ir kultūra

Jei pageidaujama, debatų temą galima sukonkretinti. Pirmuoju Naujojo Europos naratyvo etapu buvo išskirtos keturios sritys, kurios labai domino nurodyto amžiaus jaunimą. Vėliau jos buvo išplėtotos į 12 idėjų dėl Europos ateities. Toliau pateiktoje lentelėje išdėstyti tam tikri pagrindinių ateities politikos sričių aspektai, konkrečiai darantys įtaką 15–18 metų amžiaus grupėms ir esantys jiems svarbūs, čia taip pat pateiktos idėjos dėl debatų temų, kurios bus formuluojamos į debatų klausimą[1].

JUDUMAS IR UŽIMTUMAS

- Kaip galime palengvinti mokymąsi, darbą ir savanorišką veiklą kitoje Europos šalyje?
- Ar studijos / mokymai turi būti sutelkti į sritis, kuriose yra laisvų darbo vietų?
- Ko galima imtis, norint padėti įsidarbinti bedarbiui jaunimui?

MIGRACIJOS, UŽSIENIO IR SAUGUMO POLITIKA

- Ką ES gali padaryti stiprindama taiką ir skatindama stabilumą už ES ribų?
- Kaip ES gali geriau remti pabėgėlius ir padėti jų integracijai?
- Kaip galime įveikti politinį ekstremizmą?

PILIEČIŲ DALYVAVIMAS

- Kaip jaunimui galima suteikti daugiau galimybių pareikšti nuomonę demokratiniame procese?
- Kaip ES gali padėti jaunimui lengviau prisidėti prie ES problemų aptarimo?
- Koks geriausias būdas užtikrinti, kad jaunimas žinotų, ką ES daro ir kaip ji veikia?

APLINKOS APSAUGA

- Kaip galime pasirūpinti, kad jaunimo nuomonė aplinkos tvarumo klausimais būtų išgirsta?
- Ar aplinkosaugos temas reikia įtraukti į ES mokyklų mokymo planą?
- Kaip plėtoti kūrybingus ir įtraukius būdus, padedančius palaikyti aplinkai draugiškus projektus?

Norėdami padidinti susidomėjimą ir įsitraukimą prieš debatus, galite pasiūlyti tris galimas aptarti temas ir leisti klasei nuspręsti (kitas temas visada galite aptarti paskesniuose debatuose).

---

1 Daugiau informacijos ir faktų ieškokite infografikoje apie 12 idėjų dėl Europos ateities, animaciniame klipe apie Europos istoriją ir keturių pagrindinių temų faktinėje informacijoje.

50 MINUČIŲ TRUKMĖS KOMANDINIŲ DEBATŲ SUVESTINĖS PAVYZDYS

Laikas (hh:mm)	Veiksmas	Pastabos
00:00 > 00:05	> Moderatoriaus įžanga (5 min.)	> Naujojo Europos naratyvo pristatymas > Šio renginio pristatymas > Paaiškinimas, kaip tai veikia > Tvarkos palaikymas (pvz., mobilieji telefonai turi būti išjungti) > Temos pristatymas > Pradinis balsavimas
00:05 > 00:17	> Kiekviena komanda turi dvi galimybes po tris minutes argumentams išsakyti (2 x 6 min.) > Moderatorius pristato pranešėjus ir primena apie jiems skirtą laiką	> A komanda, 1-asis pranešėjas, 3 min. > B komanda, 1-asis pranešėjas, 3 min. > A komanda, 2-asis pranešėjas, 3 min. > B komanda, 2-asis pranešėjas, 3 min.
00:17 > 00:22	> Moderatorius veda apklausą (-as) su žiūrovais (5 min.)	> Komandoms leidžiama apibendrinti skirtingus požiūrius
00:22 > 00:30	> Kiekviena komanda turi dvi galimybes po dvi minutes paneigti / atsakyti į savo pirmojoje dalyje išsakytus argumentus (2 x 4 min.)	> A komanda, 3-iasis pranešėjas, 2 min. > B komanda, 3-iasis pranešėjas, 2 min. > A komanda, 4-asis pranešėjas, 2 min. > B komanda, 4-asis pranešėjas, 2 min.
00:30 > 00:38	> Moderatorius pateikia klausimus (8 min.)	> Per vieną kartą galima pateikti tris klausimus, kad būtų sulaukta daugiau pasisakymų > Komandos pateikia trumpus atsakymus
00:38 > 00:40	> Kiekvienos komandos baigiamieji teiginiai per vieną minutę (2 x 1 min.)	> A komanda, 1-asis, 4-asis arba 5-asis pranešėjai, 1 min. > B komanda, 1-asis, 4-asis arba 5-asis pranešėjai, 1 min.
00:40 > 00:45	> Moderatorius vykdo galutinį balsavimą ir apibendrina pradinio balsavimo rezultato pasikeitimus (5 min.)	> Pirmojo ir galutinio balsavimų rezultatų palyginimas > Kodėl dalyviai pakeitė savo nuomonę? Kokie argumentai tai paskatino?
00:45 > 00:50	> Moderatorius užbaigia debatus ir paskelbia, kas vyks toliau (5 min.)	> Trumpas debatų apibendrinimas > Padėkokite pranešėjams / komandoms organizatoriams ir žiūrovams > Paskelbkite būsimas iniciatyvas > Užbaikite dideliais aplodismentais

KAIP ORGANIZUOJATE IR VEDATE DEBATUS?

15–18-mečiams tikriausiai labiausiai tinka komandiniai debatai, kadangi jie suteikia galimybę komandos nariams pasidalyti informacijos rinkimo, pasiruošimo ir kalbėjimo viešai užduotis. Pasirinkus standartinį formatą, turimas laikas padalinamas į dvi dalis. Pirmąją dalį kiekviena komanda turi dvi galimybes pasirinkta tema išsakyti pagrindinius argumentus „už“ arba „prieš“. Antrąją dalį kiekviena komanda turi dvi galimybes paneigti kitos pusės pirmojoje dalyje išsakytus argumentus.

Tinkamas komandos dydis yra **keturi asmenys** (arba daugiausiai penki) – tada visi galės pasisakyti per šiai amžiaus grupei puikiai tinkantį laiką, kuris yra 50 min. Galima paskirti komandos lyderį, kuris pradėtų ir užbaigtų kiekvienos komandos debatus.

LOGISTIKA

Paskirdami datą venkite mokyklos egzaminų ar atostogų laikotarpio, skirkite pakankamai laiko dalyviams pasiruošti turiniui ir repeticijoms. Apgalvokite, kokios patalpos, įskaitant baldus ir techninę įrangą, reikės *(pvz., stalų ir kėdžių, vietos moderatoriui, mikrofonų, vandens pranešėjams, tribūnos, komandos ženklelių, ženklelių su pavadinimais stalams)*. Paruoškite atsarginius planus *(pvz., atsarginį variantą, jei susirgtų pranešėjas)*.

PAGALBA KOMANDOMS RUOŠIANTIS

Jiems gali reikėti vietos diskusijoms, prieigos prie interneto paieškai, rekomendacijų dėl turinio, formato ir požiūrio. Pasiruošti padės[2] prieinami internetiniai šaltiniai.

MODERATORIAUS PASIRINKIMAS

Jums reikės asmens, kuris pirmininkaus renginyje arba jį moderuos. Jo dalyvavimas padeda motyvuoti ir įkvėpti žiūrovus, skatinti pranešėjus ir valdyti debatus. Jam prieš renginį reikia[3] trumpai pranešti apie debatų formatą ir temą, pranešėjus ir pan., o plačiau apie viską jie galės sužinoti patys. Paprastai moderatorius šią informaciją paverčia *renginio siužetu* su įtraukomis ir laiku, įžanga, apklausos klausimų sąrašu, bendrosiomis išvadomis ir tolesniais veiksmais. *Tvarkaraštis* yra pagrindinė moderavimo dalis, užtikrinanti, kad pranešėjai laikysis skirto laiko ir renginys vyks sklandžiai.

VISŲ DALYVIŲ ĮTRAUKIMAS

Debatai bus interaktyvesni, jei iš anksto paruošite keletą apklausos klausimų žiūrovams. Tai komandoms duos laiko išreikšti savo požiūrį. Balsavimas vyks paprasčiau, jei naudosite atsakymų „taip/ne“ reikalaujančius klausimus. Balsavimą galima vykdyti rankų pakėlimu arba pasirinkus labiau techninius būdus, pvz., apklausos programėles. Debatų pradžioje žiūrovai galėtų balsuoti diskutuotina tema, o vėliau rezultatus galima palyginti su galutinio balsavimo ir apibendrinti. Skirkite laiko žiūrovų klausimams.

DĖMESYS NE TIK DEBATAMS

Parengiamuoju etapu pagalvokite, kokių veiksmų galite imtis vėliau, pasinaudodami debatų suteikta galimybe. Galimi variantai:

- Ataskaitos apie debatus paruošimas, kad būtų galima padalyti dalyviams ir netgi plačiau. Tai gali atlikti organizatoriai arba moksleiviai, paskesnėse diskusijose galima palyginti dvi perspektyvas.
- Perduokite nuorodas ir kitus ES šaltinius atitinkamiems dalyviams, kad jie galėtų su jais išsamiau susipažinti ir išnagrinėti[4].
- Skatinkite jaunimą stebėti ir dalyvauti kitose iniciatyvose dėl Europos ateities, pilietiškumo ir ryšių su bendraamžiais mezgimo.
- Planuokite kitus debatus – kodėl į jų organizavimą taip pat neįtraukus jaunimo?

---

2 Daugiau informacijos ir faktų rasite išteklių puslapyje Naujojo Europos naratyvo interneto svetainėje, įskaitant „PowerPoint“ pristatymą „Patarimai ir gudrybės debatų dalyviams“.

3 Naujojo Europos naratyvo išteklių centre pateikiamas „PowerPoint“ pristatymas „Patarimai ir gudrybės moderatoriams“.

4 Tiesiogiai susijusios programos yra „Erasmus+“, Europos solidarumo korpusas, EURES; aplinkosauginės iniciatyvos; „Youthwiki“.

INTERNETINIAI ES IŠTEKLIAI TOLESNIAM SKAITYMUI IR NAGRINĖJIMUI

- *Europos jaunimo portalas Naujasis Europos naratyvas:* http://europa.eu/youth/nnfe
- *Europos jaunimo „Eurobarometro“ greitoji apklausa Nr. 455:* http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/82294
- *„Eurobarometro“ infografika, išreiškiant solidarumą:* https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_expressing_solidarity.jpg
- *„Eurobarometro“ infografikos prioritetai dėl ES veiksmų:* https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_priorities_for_eu_actions-ok2-05.jpg
- *„Eurobarometro“ infografikos savanoriški veiksmai:* https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_voluntary_activities-ok2-02.jpg
- *„Eurobarometro“ idėjos dėl ES ateities:* https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_ideas_for_the_future_eu.jpg
- *„Eurobarometro“ jaunimo dalyvavimas:* https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_youth_participation.jpg
- *ES standartinis barometras, 2018 m. birželio mėn.:* http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2180
- *Dvylika idėjų dėl Europos ateities:* https://publications.europa.eu/LT/publication-detail/-/publication/618e38b0-77f6-11e7-b2f2-01aa75ed71a1
- *„YOUrope for Youth“ išteklių centras – patarimai ir gudrybės debatų dalyviams*
- *„YOUrope for Youth“ išteklių centras – patarimai ir gudrybės moderatoriams*
- *„Erasmus+“ programa:* http://erasmusprogramme.com/
- *Europos solidarumo korpusas:* https://europa.eu/youth/solidarity_lt
- *„Eures“ – Europos darbo mobilumo portalas:* https://ec.europa.eu/eures/public/lt/homepage
- *„Youthwiki“ – Europos internetinė enciklopedija nacionalinių jaunimo strategijų srityje:* https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki
- *Europos jaunimo tikslai – jaunimo iš visos Europos nuomonės:* http://youthgoals.eu
- *Europa, 1957–2017 m.: 60 metų taikos, demokratijos ir solidarumo:* https://www.youtube.com/watch?v=fqm9dda23YA
- *Europos istorija: 60 metų bendros pažangos:* http://ec.europa.eu/assets/epsc/files/the-european-story_epsc_lt_web.pdf
- *Pažink Europos Sąjungą:* https://europa.eu/teachers-corner/quiz_lt